UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96538

Visual Library

11 *Tradi rem an ſit in obligatione ex contractu emptionis, & uenditionis, an uerò ex alia ſimplici promiſſione, lõgè differt, et quõ.*
12 *Verba ablatiui abſoluti in ultima uoluntate cõditionem faciunt.*
13 *Satisfacere, & ſatisfieri quando, & quomodo dicatur.*
14 *Ex contractu ultro, citroq; obligatorio nõ poteſt effectualiter agi, niſi ab eo, qui totum contractum pro parte ſua adimpleuit, nec ſufficit in parte tantum adimplere, aut uerbaliter offerre ſe paratum adimplere.*
15 *Contra obligatum ad rem tradendã ex contractu emptionis nõ põt agi, ut tradat, niſi toto pretio, non aũt in parte realiter ſoluto.*
16 *Ex contractibus innominatis maximè do, ut des, non põt ab altera partiũ agi, niſi cõtractus fuerit prius pro parte ſua adimpletus.*
17 *Promiſſio de uendendo, aut dando rem ob certam cauſam, uel conditionem dicitur contractus innominatus, & ex ea oritur actio præſcriptis uerbis.*
18 *Scriptura, & chyrographum alicuius quomodo probetur.*
Et quid, ſi ille ſit mortuus.
19 *Scriptura priuata quando per confeßionem, & recognitionem partis plenam fidem faciat.*
20 *Scripturam eſſe alicuius non probatur ex eo, quòd quis ſe ad illam referat, niſi producatur, & probetur eã ab illo factam fuiße.*
Scriptura faciens mentionem de alia an, & quando fidem de illa faciat.
21 *Confeſſio debiti facta à teſtatore, prout in tali ſcriptura, an probet debitum, ſeu ſcripturam debiti.*
22 *Quid, ſi teſtator ſe debere iurauit.*
23 *Præſcriptio nulla cum mala fide, & ſciẽtia rei alienæ procedit maximè hodie de iure canonico.*
24 *Obligationi, ſeu actioni perſonali ex teſtamento non præſcribitur, niſi ſpatio triginta annorum.*
25 *Tempus aduerſus pupillos, & ignorantes non currit.*
26 *Præſcriptio ex ſcientia, & diſpoſitione noua ſuperuenienti interrumpitur.*
27 *Aduerſus præſcriptionem minores, & ignorantes reſtituuntur.*
Et quando hoc ſit uerum num. 48.
28 *Teſtator ſi pro exoneratione conſcientiæ mandet ſua debita ſolui, etiam debita præſcripta ſolui debent, & nu. 49. & 51. ubi id declaratur, & limitatur.*
29 *Fideicommiſſum ſub conditione liberorum legitimorum, & naturalium factum euaneſcit per ingreſſum, & profeſſionem religionis, & nu. 41. & 53. ubi declaratur, & limitatur.*
30 *Alienatio proueniens ex facto, & uoluntate teſtatoris nõ dicitur contra fideicommiſſum fieri.*
31 *Actio omnis perſonalis ſolum ſpatio triginta annorum tollitur.*
32 *Hæres ignorans poteſt cum bona fide præſcribere, quamuis defunctus propter malam fidem, & ſcientiam non poſſet.*
33 *Præſcripio legitima prorſus omnem actionẽ, & obligationẽ quoad totalem eius effectum tollit adeò, quòd iudex ex officio poteſt agentes, contra quos ea obſtat, repellere.*
34 *Pacto de retrouendẽdo, ſeu uendẽdo præſcribitur ſpatio x. annorũ.*
Et quando ſpatio triginta nu. 36.
35 *Decennij curſus arguit quem de negligentia, & culpa.*
36 *Angel. in conſi. 53. & loquentes de præſcriptione aduerſus pactũ de Pet. de Ancha. in conſil. 331. vendendo, ſeu retrouendendo declarantur. num. 55.*
37 *Conditio poteſtatiua, & ad implendum facilius non impleta, quã primum potuit, talem moram inducit, quæ non poteſt purgari, & poſt illam agendi facultas non competit.*
38 *Hæres inſtitutus ab aliquo, ſi hæreditatem non adiuit, nec vult adire, non poteſt tanquam hæres illius grauari, aut conueniri.*
39 *Actio perſonalis ex codicillis, uel teſtamento oriens non datur cõtra ſingularem ſucceſſorem, ſeu ſimplicem poſſeßorem.*
40 *Poſſidere quis in dubio p̃ſumitur ex cauſa, & titulo præambulo.*
42 *Statuta præſcriptionem iurium, & actionum inducẽtia propter bonum publicum, & negligentiam non petentium ſeruantur, ſiue debitor ſciat ſe eſſe debitorem, ſiue non.*
43 *Præſcriptio debiti quãdo ẽt cũ ſcientia debitoris poſſit procedere.*
44 *Præſcriptio etiam contra ignorantes currit.*
45 *Obligatio relatiua, & demonſtratiua alterius obligationis deficit, quando obligatio relata, & demonſtrata nõ reperitur, nec probatur eſſe in rerum natura.*
46 *Præſcriptio poteſt interrumpi, dum currit, non autem poſt, quàm perfecta eſt, & finita.*
47 *Præſcriptio bona fide completa ex ſuperuenienti mala fide non interrumpitur.*
50 *Clauſula in fine poſita quando refertur ad omnia, & quãdo ſecus.*
52 *Teſtator ſi leget Titio decem, quæ illi debet, quando ualeat legatum, etiam ſi re uera non deberet.*
54 *Fideicommiſſum uniuerſale factum de omnibus bonis, iuribus, & actionibus comprehendit bona omnia exiſtentia in hæreditate, & dominio teſtatoris, & ab eo poßeßa tàm tempore teſtamenti, quàm mortis ipſius, etiam ſi illa oneri uenditionis, & donationis ſuppoſita eſſent.*
Et ſi ante, quàm dies fideicommiſſi uenerit, & ceßerit, onus illud ceßauerit, & extinctum fuerit, bona abſque illo onere ſub fideicommiſſo comprehenduntur.
55 *Iuramentum perpetuat obligationem.*
56 *Dandi obligatio continet ius, & non factum.*
Et obligatus tenetur præciſè ad dandum.
Quod limitatur nu. 63.
57 *Vendere qui tenetur, ad factum tenetur.*
Et ſoluendo intereſſe liberatur. nu. 68.
58 *Ad factum qui tenetur ex diſpõne teſtõris, cogitur præciſè facere.*
Et quare nu. 65. Fallit nu. 64.
Idem, ſi teneretur ex diſpoſitione legis, et nu. 64. vbi id limitatur.
59 *Idem, quando factum poteſt momento, & facillimè explicari.*
Contra nu. 67.
60 *Ad tradendum ex contractu emptionis obligatus cogitur pręciſè tradere, ſi facultatem tradendi habeat.*
Et quando, & quomodo hoc procedat.
Et quomodo ſoluendo intereſſe liberetur nu. 70.
61 *Diſpoſitio hominis, et legis ſimul fortior ẽ, quã quælibet de per ſe.*
Et quomodo hoc procedit nu. 71.
62 *Ad tradendum principaliter, & merè obligatus ſoluendo intereſſe liberatur. & nu. 69. & 70.*
64 *Ad factum obligatus ex diſpoſitione teſtatoris ſubrogata in locũ obligationis ex conuentione partium deſcendentis non tenetur præciſè facere, ſed ſoluendo intereſſe liberatur, ſicut è contra, quando quis tenetur ad factum ex obligatione hominis ſubrogata in locum obligationis legalis.*
66 *Ad opus qui tenetur ex pollicitatione, uel promißione, ſoluendo intereße non liberatur.*
71 *Connexio aliquorum conſideratur, ut magis operentur, quando cõnexa ad unum, idemq́ue tendunt, Secus, ſi ad diuerſa.*

EPITOME.

AGENTEM, nõ probatis, nec adimpletis pro parte ſua probandis, & adimplendis, ſuccumbere debere, & reum abſoluendum eſſe.

Et præſcriptionem debiti, ac obligationis per decennium à ſtatuto inductam agẽtibus obſtare, & per tale tp̃s pacto de uendendo, ſeu retrouẽdẽdo p̃ſcribi.

Et ſoluendo intereſſe liberari illum, qui eſſet obligatus, ſiue ad dãdũ ex chyrographo, & promiſſione, ſiue ad factũ ex diſpoſitione teſtatoris, ſiue ad tradendum ſimpliciter, in hoc conſilio plenè demõſtratur.

CONSILIVM XV.

VISA petitione Egani, Aldraghetti, ac Guidonisantonii de Lãbertinis, uiſisq; codicillis Vlyxis, & quodã ſcripto, ut aſſerĩ, facto, & ſcripto p olĩ Guidonemantoniũ de Lãbertinis patrẽ dicti Vlyxis, & comitis Cornelii, ac uiſo ẽt toto proceſſu, & cõſideratis cõſiderandis, plura diſcutienda ſe offerunt. Primũ, q̃ pro parte agẽtiũ probari, & adimpleri debuerint. Secundũ, dato, q̃ requiſita probata eſſent, an comes Cornelius aliqua p̃ſcriptione ſe tueri poſſit. Tertiũ, p̃ſuppoſito nullã obſtare p̃ſcriptionem, an poſſit præciſè cogi ad tradendum, & relaxandũ, an uerò ſoluendo intereſſe liberetur. ¶ Quoad primũ cõcludo plura debuiſſe pro parte ipſorum agentiũ probari, & adimpleri, quæ tamen ab illis omiſſa fuerũt, & ideò ſuccumbere debent: in primis enim conſtare debuit comitem Cornelium

fuiſſe,

fuiſſe,& eſſe hæredem Vlyxis codicillantis, nam Vly
xes grauauit hæredem ſuũ,uel illũ, ad quẽ ſua hæredi
tas perueniret, ad uendendũ bona, de quibus agitur,
ergo debuit probari comitẽ Corneliũ eſſe hæredem,
1 vel hæreditatẽ dicti Vlyxis ad eũ perueniſſe,qm̃† vbi-
cunq; quis uult agere ꝯ aliquem tanquã hæredẽ alicu
ius,tenetur probare uel per cõfeſſionẽ partis, uel ali-
ter legitimè,ꝙ ille ſit hæres,uel hęreditas illius ad eũ
peruenerit l.edictũ.cum ſeq.ff.de interrog.act.& Bal.
in l.nec intentio.per illum tex.C.de tranſa.dicit,not.
ꝙ qui agit contra aliquem tanquam contra hæredẽ,
probare debet,ꝙ ille ſit hæres, aliàs intentio agentis
2 non procedit:& facit in ſimili,ꝙ† ſi alicui detur actio
contra poſſeſſorem,uel detentatorem,ut cõtingit in
rei uendi.l.officium.ff.de rei uend.& in pet.hære.l.ẽt.
§.ſi quis abſenti.ff.de pet.hær.ſi reus neget ſe poſſide
re,actor debet probare illum poſſidere,ſeu poſſediſſe
tempore motæ litis,ut habetur per Bar.in l.fi.ubi bo-
nus tex.& bona gl.ff.de rei uen. debet enim quis pro-
bare id,quod eſt fundamentum intentionis ſuę l.qui
3 accuſare.cum ſim.ibi no.C.de eden.Præterea† in re-
medio.c.reintegranda.3.q.1. quod datur contra poſ-
ſidentem,agens debet probare aduerſarium poſſide-
re ad tradita per Inn.Ant.Abb.& alios in c.cum ad ſe
dem.de reſt.ſpo.Alex.in conſi.6.uol.3. & Soc. in l.rẽ,
quæ nobis.in q.7.ff.de acq.poſ.ergo ſequitur, ꝙ hære
des domini Egani agentes cõtra comitem Corneliũ
negãtem ſe eſſe hæredem Vlyxis ad hoc,ut obtineãt,
probare debent,comitem Cornelium eſſe hæredem
Vlyxis,quod quidem cum ipſi non fecerint, debent
ſuccumbere,arg.d.l.fi.cum ibi no.ff.de rei uen.& per
Bal.in d.l.nec intentio.Nec prodeſt,ꝙ probatum fue
rit,comitem Cornelium rem poſſidere,nam ex quo
ipſe non eſt hæres Vlyxis,ueluti negauit,& per partẽ
aduerſam probatũ non fuit, contra ipſum ex obliga-
4 tione oriente ex codicillis agi non potuit,qm̃ † cum
ex codicillis oriatur actio perſonalis, uidelicet ex te-
ſtamento,& non realis,ut not.per glo. & Docto.cõi-
5 ter in l.2.C.commu.de lega.& † præſertim in caſu,in
quo hæres fuiſſet grauatus facere, hoc eſt uẽdere iux
ta l.conſilio.ff.de cura.furio.& ſic qñ fuiſſet relictum
factũ, ut uendere, quo in caſu non dicitur legata res,
quæ uendi debet,ſed factũ, hoc eſt uendere, ſeu uen-
ditio in legato continetur,ut notab.declarat Alex.in
l.ſi fideiuſſor.§.meminiſſe. & ibi Imol.ff.de lega.1.&
ubicunque non relinquitur res, ſed factũ, tunc non
datur rei uendicatio, ſed cõpetit actio perſonalis ex
teſtamento, ut colligitur ex ijs, quæ ponunt Bart. &
alij in l.1.ff.de lega.1.& in l.1.C.commu.de lega. per
tex.in l.fideicõmiſſa.in fi.ff.de leg.3.ergo ſequitur, ꝙ
hæc actio nõ potuit ꝯ Comitẽ Cornelium dirigi,hac
rõne dumtaxat, ꝙ bona poſſideat, niſi etiã ſit hæres,
6 qm̃ † actio perſonalis non ſequitur poſſeſſorẽ,nec rẽ,
ſed perſonã obligatã,eiuſq; hæredẽ.l.fi. in fi.ff.de cõ-
trahen.empt.l.1.§.ſi hæres.ff.ad trebel.l.ſi fideicõmiſ
ſum.§.tractatũ.ff.de iudi.& l.cũ precibus. ibique Do
cto.C.de rerũ permuta.Nec obſtat,ſi diceretur,ꝙ agi
tur contra Comitẽ Cornelium tanquã contra hære-
dẽ Guidoniſantonij eius patris, & hoc ex obligatio-
ne oriente ex chyrographo dicti Guidoniſantonij,&
in proceſſu probatũ fuit Comitẽ Cornelium eſſe il-
lius hæredem. Quia reſpondetur, ꝙ poſito abſq; ueri
tatis ꝓiudicio, chyrographũ fuiſſe factũ à patre dicti
Comitis Cornelij, tñ talis obligatio, & actio dicitur
quoad omnẽ effectũ extincta per præſcriptionẽ,uelu
ti infra latius dicetur, & argumento eorum, quę ha-
bentur per Bart. in l.fi. in fi.ff. rem ratam habe. & per
Abb.in rub. extra de pręſcript. ergo ex eo non potuit
agi.c.ad aures.& ibi Ant.& Abb. de pręſcript. Secun-
do non cõſtat, illud chyrographum fuiſſe factum, &

ſcriptum a Guidoneantonio patre dictorum comi-
tis Cornelij,& Vlyxis, ueluti infra ẽt dicetur. Tertio
præfati agentes non agunt ex obligatione oriente ex
chyrographo,ſi rectè conſideretur, & hoc dupliciter
7 colligitur.Primò,† quia in chyrographo continetur
rem dari, agitur autem ad rem tradendã, & relaxan-
dam ſimpliciter,quæ ſunt penitus diuerſa, nã primũ
continet ius l.ubi autem.in fi.ff. de verb.obl.ſecundũ
verò continet factum l.ſtipulationes. non diuidũtur.
eo.ti.item ad dandum quis magis arctatur,quia pre-
ciſè cogitur,q̃ ad factum,à quo liberatur,ſoluẽdo in-
tereſſe, ut habetur in dictis iuribus maximè in d.l.ſti-
pulationes.uerſi.Celſus.& per Bar.in l.iuriſgentium.
§.ſed cum nulla.ff.de pac. Secundo quia uigore con-
tẽtorum in chyrographo poſſent agere dumtaxat ad
quartam partem illorum bonorum,nam comes Cor
nelius,& Vlyxes tanquam hæredes Guidoniſantonii
eorum patris pro adimplemento contentorũ in chy-
rographo tenẽtur dare dño Egano, & ſuis hæredibus
medietatem dictorum bonorũ, & cõſequenter quiſ-
que dimidiam dimidiæ, & ſic quartam partem dare
tenetur arg.l.pro hæreditariis.C. de hære.act. Ex quo
ſequitur,ꝙ hæredes domini Egani agendo cõtra co-
mitem Cornelium ſolum ad tradendum,& relaxan-
dum totam dimidiam dictorum bonorum omniũ,
ut in libello continetur, non dicuntur agere ex obli-
gatione oriente ex chyrographo, ſed potius oriente
ex codicillis:Sed vt ex prædictis apparet,& clarius ex
infra dicendis apparebit,nõ poſſunt ex codicillis,ſeu
ex obligatione ex illis oriẽte obtinere ꝯ comitẽ Cor-
8 nelium,ergo &c.¶Secundo† neceſſarium fuit proba
re,ꝙ comes Cornelius fuerit obligatus ad tradendũ,
& conſignandũ, prout dicti hæredes in eorũ libello,
aliiſq; ſcripturis narrant,& petunt,ne cõtingeret eos
vnum petere,& aliud probare,quo caſu deberent ſuc
cumbere,ut in l.habebat.in princ.ff.de inſtito.Bar.in
l.1.in prin.ff.de eden.Pau.de Caſt.in l.is,apud quẽ.ff.
de acq.hære.c.cum Ioannes. de fide inſtru. & optimè
Pet.de Anch.in conſi.331.in prin. & in ſecunda rõne
in 1.col.ac ẽt in ult.ferè.circa finem, & ex concluſio-
ne libelli colligitur mẽs libellantis Bar.in l.Aurelius.
§.Sticho.ff.de libe.leg. Sed hoc non fuit probatũ,im
mò aliud,& diuerſum,nã petitum fuit,ꝙ comes Cor
nelius cogeretur ad tradẽdũ,& conſignandum, quia
ad hoc tenebat̃,& obligatus erat, & ſiue attendamus
obligationem orientem ex chyrographo, ſiue ex co-
dicillis,nõ erat,nec eſt obligatus ad rẽ tradendã, ſed
uel ad rẽ tradendã,qđ eſt penitus diuerſum, ut ſupra
dixi,itẽ nõ ad totã dimidiã dictorũ bonorũ,ſed ad di-
midiã dimidiæ,& ſic ad quartã partẽ,ueluti ſupra de-
claraui,uel ex codicillis poterat dici obligatus ad vẽ-
dendum,ergo unum fuit petitũ, uidelicet rẽ tradi,&
conſignari, & aliud fuit probatũ ex productione chy
rographi,& codicillorũ,uidelicet rẽ dari,& rẽ uendi,
& iura remitti, q̃ probatio non releuat.l.non hoc.C.
vnde legit.l.neq; natales.C.de proba.c. in præſentia.
de probat.& in terminis hr̃ per Anch.in d.conſi.331.
9 Præterea† aliud,& diuerſum eſt quẽ teneri ad dandũ,
aliud teneri ad uendendũ, & aliud teneri ad traden-
dũ,& ideò qui ſub pœna uẽdere promiſit, uendendo
ſimpłr,& non tradendo pœnã euitat, quia ſub ꝓmiſ-
ſione,& obligatione rẽ uendi non continetur princi
paliter rẽ tradi,ut colłr ex uerbis Bal.in l.fi. C.de pac.
inter empt.& uend.in uer.ſed pone.&c.quãuis ex na-
tura ꝯctus uenditionis iam perfectæ ille,qui uẽdidit,
teneatur conſequutiuè tradere, ut hr̃ in l.1. & l.ſi hæ-
res.ff.de ac.emp.& no.in d.l.ſtipulationes.nõ diuidũ
tur,ſicuti etiã ille,qui rem dare tenetur,in ꝯñtiam ex
diſpoſitione legis,& nõ ex uirtute obłonis, & ꝓmiſ-
ſionis teneatur tradere,ut in l.traditionibus.C.de pa
ctis,

10 ctis,& not.in d.l.ubi autem.in fin.Ergo † contra obli-
gatum ad dandū,ſeu uendendū nō potuit agi ad plus
re,ut in c.vnico de plus petit.& §.plus Inſtit. de actio.
nec etiā ad plus cauſa,prout factū fuit in caſu noſtro,
attenta obligatione ex codicillis oriente,ut infra ſta-
tim dicetur,nam id,quod ſub cōditione debetur,fuit
purè,& ſimpliciter petitū,ex quo ēt aduerſarii ſuccū-
bere debent ut habetur in dictis iuribus, & per Anch.
in d.conſ.331. Nec potuit etiam agi ad rem tradendā
ſimpliciter,& ſic ad aliud,& diuerſum,quā in obliga-
11 tione,& promiſſione facta cōtinetur,nam † longe di
uerſum eſt,ut declarant Bar.Imol.& alii cōiter, an rē
tradi ſit in obligatione ex contractu emptionis,& uē-
ditionis,an uerò ex alia ſimplici promiſſione, nā pri-
mo caſu non continet merum factum,ſed habet mix
turā dandi,ſecundum quod habetur in d.l.1.de actio.
empt.Secundo autem caſu dicitur merū factū, conti-
nere,ut in d.l.ſtipultiones. nō diuiduntur,cum ſimili
bus.Item primo caſu non continetur in obligatione
principaliter, ſed cōſequutiuè, ſecūdo autē caſu prin
cipaliter,& directè,ut not.declarat Imol.poſt Bart.in
d.l.ſi fideiuſſor.§.meminiſſe.ff. de leg.1. Et ideò obli-
gatus uendere,ſeu locare,uendendo,& locando ſim-
pliciter liberatur. l. in numerationibus. in fin. ubi ca-
ſus.ff.de ſolutio.quem tex.Bart.ibi multū extollit,in-
ducendo ad quæſtionem ibi per eum poſitam, & per
eundem in d.§.meminiſſe.in fi.uer. quem Alex.ibi ſe
quitur,& eſt uerior opinio. ¶Tertio debuit pro parte
agentium probari,quòd ipſi prius ſoluerint, & ſatisfe
cerint pretium,expenſas, & intereſſe, ut in codicillis
habetur,alioquin ipſis non potuit ius agendi cōpete-
re,uoluit enim Vlyxes in codicillis ſuis, quòd comes
Cornelius hæres ſuus teneretur hæredibus do. Egani
uendere, ſatisfacto prius per dictos hæredes, & filios
domini Egani de pretio,de expēſis, & intereſſe, & de
gabellis,ergo agere non debuerunt,niſi prius ſatisfa-
12 cto comi.Cornelio de prædictis,nā † hæc uerba abla-
tiui in ultima uoluntate conditionē faciunt.l. à teſta-
tore.ff.de condit.& demonſtr. & conſequenter quòd
uendendum ſit hæredibus domini Egani ſub cōditio
ne, ſi prius ſatisfecerint comiti Cornelio de pretio,
expenſis,intereſſe,& de gabellis,ut not. declarat Bar.
in d.l.à teſtatore. & ita in proprijs terminis concludit
Pet.de Anch.in d.conſi. 331. incipien. Viſis diligēter
actis in 1.col. ergo ante implementū huius ꝯditionis
dicti hæredes do. Egani non potuerunt agere ad ſibi
uendendū,& tradendū,cū nondū orta eſſet obligatio
nec actio.l.cedere diem.ff.de uerb. ſign. & §. ex cōdi-
13 tionali inſti.de uerb.obl.Et † ſatisfacere quis,ſeu ſatis
fieri alicui dicitur,quādo illius deſideriū adimpletur.
l.1.ff.qui ſatiſda.cogan.& dicit text.in l.ſi rem ſatisfa-
ctum.ff.de pigno. actio. quòd ſatisfactum accipimus,
quemadmodū uoluit creditor; & doct. communiter
ibi ſecundum Alexā.uolunt, quòd is,qui alicui de re,
uel quantitate aliqua ſatisfacere tenetur,dādo pigno
ra,uel fideiuſſores non liberatur, ſed debet actualiter
ſoluere,& illius deſideriū adimplere.Ergo dictis hęre
dibus domini Egani non profuit uerbaliter ſe offerre
paratos. Præterea cū uirtute dicti chyrographi domi-
ni Eganus, eiuſque hæredes pro parte ſua tenerentur
exburſare medietatem pretii, expenſarum, intereſſe,
& gabellæ,& ipſe Guidoantonius,eiuſque hæredes te
nerentur dare medietatem dictorum bonorum, ſeq-
tur,quòd hæredes domini Egani non potuerunt age-
re ad dandum, ſeu tradendum medietatem dictorū
bonorum,niſi prius pro parte ſua adimpleuerint, ui-
delicet niſi prius pretium, & alia ſupradicta exburſa-
14 uerint,nam † ex contractu ultro, citroque obligato-
rio non poteſt effectualiter agi,niſi ab eo, qui totū cō
tractum pro parte ſua adimpleuit,adeò,ꝙ non ſuffice
ret partem pretii,& aliorū ſoluiſſe,niſi totum realiter
ſoluerit, nec ſatis eſſet ſe offerre paratū ſoluere, ad l.
Iulianus.§.offerri.ibiq; Bar.Sal.& omnes. ff.de actio.
emp.& habetur in terminis per Anch.in d. cōſ.331.&
15 per Alex.in conſi.10.uolum.1. Item † contra obliga-
tum ad rem tradendam,puta ex contractu emptionis
non poteſt agi,ut tradat, niſi toto pretio actualiter,&
realiter ſoluto,nec ſufficit pro parte fuiſſe ſolutum,ēt
quantum ad hoc,ut cogi poſſit tradere partem rei.l.fi
16 ſtulas.§. qui fundum.ff. de contrah.emp. Rurſus † ex
contractibus innominatis maximè do,ut des,non po
teſt ab altera partium agi, niſi prius contractus fuerit
pro parte ſua adimpletus.l.ex placito.cum l. ſequ.& l.
rebus.C.de rerum permut.l.iurisgentium.in princ ff.
de pactis.& l.naturalis.§.1.ff.de p̄ſcr.uer.Sed per chy-
rographum prædictum celebratus fuit contractus in-
nominatus,do rem,ut des pecuniā, qui cōtractus nō
eſt emptionis,& uenditionis,ſed innominatus. l.fi.ff.
17 de condic.ob cau.Item † promiſſio de uendendo,uel
dando rem ob certam cauſam, uel conditionem di-
citur contractus innominatus,& ex ea oritur actio p̄-
ſcriptis uerbis.l.2.C.de pactis.inter emp.& uend.,put
uoluit Bal.in l.quāuis.C.de tranſactio.& Paul.de Ca-
ſtr.in l.ſi à te.C.de pact.inter emp. & uend. ex tali igi-
tur promiſſione dandi, ſeu ueudendi, de qua in dicto
chyrographo, non potuit per præfatos hæredes do.
Egani agi, niſi prius facta exburſatione, & ſolutione
pretii,ac aliorum prædictorum, nā rei interuentu, &
ex adimplemēto cōtractus ab una parte oritur actio
ex cōtractu innominato,& nō prius, ut habetur in di
ctis iuribus, & ſola uerbalis oblatio in noſtris termi-
nis ad producendā actionē non ſufficit.Debuerūt er-
go agentes probare ſe pro parte ſua adimpleuiſſe, qđ
cū non fecerint,debent ſuccumbere, ut not. conclu-
dit Alex.in d.conſi.10.volum.1. & Ancha.in d.conſi.
331.Præterea cum in terminis noſtris res,& pretium
eſſent incerta, quoniam res petita non fuit per conſi-
nes demōſtrata,nec declarata, prout iura requirunt,
in l.forma.ff.de cenſibus. & eſt text.ibique Barto.in l.
ſi in rem.ff.de rei uendica.& in l.1.ff.de condit.& de-
monſtr. nec declaratur habita relatione ad aliud,nec
ex probationibus factis,nam & ſi fiat relatio ad quod-
dam inſtrumentum, tamen illud non fuit productū,
argumento authen.ſi quis in aliquo.cum ibi no.C.de
eden.Nec etiam pretium,expenſæ,& intereſſe fuerūt
declarata,nec ex probationibus certificata,prout de-
clarari, & certificari debebant, cum prius hæc debe-
rent ſolui,quam contra Comitē Cornelium agi poſ-
ſet,ut ſupra dixi.Ergo ſequitur, ꝙ ex hoc etiā Comes
Cornelius eſt abſoluendus, ut clarè uoluit Pet.de An
char.in d.conſ.331.col.1.in ſecunda ratione.¶ Quin
to arbitror ipſos agentes debuiſſe etiam probare,chy
rographum,quod aſſeritur factū manu Guidonisan-
tonii patris dictorum Comitis Cornelij, & Vlyxis, &
quod eſt fundamentum intentionis agentiam, re ue
18 ra fuiſſe à dicto Guidoneantonio factū, & ſcriptum.
Et † ex quo hoc non poteſt probari per confeſſionem
ipſius Guidonisantonij iuxta l.publia.ff.depoſiti.nec
per depoſitionē teſtium,qui ſe illi ſubſcripſiſſe afferū
tur iuxta l.ſcripturas.in fi.cum auth.ibi poſita. C. qui
potio.in pigno.hab.quoniā omnes ſunt mortui,pro-
fectò tale chyrographum, & ſcriptura priuata nihil
probat niſi ad cōparationem literarum tā ipſius ſcri-
bentis,quā teſtium recurratur, quo caſu ſcriptura ſic
recognita non faceret plenam fidē, ſed ſemiplenam,
ut in auth.de fide inſtrum.in §.ſi uerò quiſquam.& in
§.ſi uerò omnes.per Abb.& moder.in c.2. de fide in-
ſtrumen.& per Bar.in d.l.ſcripturas. & hoc modo in-
telligitur,& declaratur tex.in l.inſtrumēta.C.de pro-
batio. & habetur in l. nuda. ff.de donatio. ut ibi de-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

clarant Bar. Alex. & Docto. cõiter, & latè Salic. in l. bo
næ fidei. col. 3. C. de rebus credit. & eſt text. cũ ibi not.
in d. c. 2. de fide inſtrumen. ſed hic non fuit chyrogra-
phum recognitum à ſcribente, nec à teſtibus, cũ om-
nes ſint mortui, nec etiam per comparationem lite-
rarum, ergo ex tali chyrographo nec plenè, nec ſemi
plenè probatur, ꝙ Guidoantonius, eiusq; hæredes te-
neantur, prout in dicto chyrographo cõtinetur, & di
cti agentes petunt. Nec obſtat, ſi diceretur, eſſe plenã
fidem dicto chyrographo adhibendã, ex quo fuit per
Vlyxem recognitum in codicillis, in quibus dixit il-
lud fuiſſe ſcriptum manu Guidonisantonij, quòdque
illud uidit, & legit, apponendo eius tenorẽ, ergo cũ
fuerit ab ipſo Vlyxe, & conſequenter à parte recogni
tũ, abſque alia comparatione, & recognitione facta à
teſtibus fidẽ faciet, ut habetur in d. l. inſtrumenta. in
d. l. ſcripturas. & not. in d. c. 2. & optimè habetur per
Paul. de Caſtr. in l. ſi creditori. ff. de lega. 1. qui dicit, ꝙ
ſi debitor legat creditori id, quod purè debebat, hoc
operatur, quia continet confeſſionem debitoris, quæ
et abſente parte fidẽ facit ſemiplenam, adeò, ꝙ cum
uno teſte, uel aliis adminiculis plenam faceret fidẽ,
ut uoluit Bald. in l. 1. ante finẽ. C. de furt. Quia reſpon
19 detur, ꝙ † Doctores omnes, qui uolunt, ſcripturã pri-
uatam per confeſſionem, & recognitionẽ partis ple-
nam fidem facere, loquuntur de ipſo debitore ſcribẽ-
te, qui ſcire potuit, an ipſe ſcripſerit, nec ne, & non de
alio, ad tradita per Bart. & alios in d. l. ſcripturas. & in
d. l. nuda. & in d. c. 2. Et ſic innuunt, ꝙ ſi ille, qui non
ſcripſiſſet, recognoſceret ſcripturã eſſe factam manu
alicuius, huiuſmodi recognitio non obeſſet, per glo.
in auth. de fide inſtrumen. in §. ſi quis igitur. in ver. fa-
ciamus, quam approbat Bart. in d. l. ſcripturas. ¶ Secũ
20 do reſponderi poteſt, ꝙ † licet in codicillis fiat mẽtio
de illa ſcriptura priuata, & ad eam teſtator ſe retule-
rit, non tamen ex hoc probatur, eam fuiſſe factam à
dicto Guidoneantonio, niſi illa ſcriptura, de qua fit
mentio, producatur, & probetur facta à dicto Guido-
neantonio, arg. auth. ſi quis in aliquo. C. de edendo.
& ideò Cyn. ueluti etiam refert Salice. in l. ſi donatio.
C. de donatio. ſoluendo oppoſitionem de d. l. & de d.
auth. ſi quis in aliquo dicebat, ꝙ quando in teſtamen
to, uel in codicillis fit mentio de ſcriptura priuata do
nationis, illam donationẽ confirmando, ex hoc ſcri-
ptura donationis dicitur confirmari, & recognoſci,
ſeu approbari, quando eadem auctoritate nituntur,
ut quia teſtamentum, & ſcriptura donationis ab eo-
dẽ emanauerint, & ita intelligatur. d. l. ſi donatio. Se-
cus ſi à diuerſis emanaſſent, nec eadẽ auctoritate ni-
terẽtur, ut quia ſcriptura priuata fuiſſet facta ab uno,
& teſtamentum, ac codicilli ab alio, ut in d. authen. ſi
quis in aliquo. Sed in caſu noſtro ſcriptura priuata di
citur facta manu unius, uidelicet Guidonisantonij,
& codicilli dicuntur facti ab alio, uidelicet ab Vlyxe,
ergo &c. ¶ Vel tertio ſecundum Salice. in d. l. ſi dona
tio. quamuis pet teſtamentum, in quo donatio facta
per ſcripturam priuatã confirmatur, inducatur fidei-
commiſſum de eo, quod eſt donatum, ut in d. l. ſi do-
natio. nõ tamen ex tali teſtamento probatur, nec re-
cognoſcitur ſcriptura illa, niſi de ea aliter legitimè
conſtet: & ideò ſi eſt ſcriptura priuata, debet probari,
ſecundũ quod habetur in d. l. inſtrumenta. in d. l. nu-
21 da. in d. l. ſcripturas. & in d. c. 2. Eodem modo † ſi teſta-
tor in ſuo teſtamento dicat, ſciat hæres meus, quali-
ter ſum debitor Titij in decẽ, ut cõtinetur in tali ſcri-
ptura, quæ decem uolo eidem ſolui debere, profectò
ex hoc non probatur extare debitũ, nec ſcriptura de-
biti recognoſcitur, niſi aliter de ea legitimè cõſtaret,
ut eſt tex. in l. Lucius. §. quiſquis. il 2. ff. de leg. 2. in l. 2.
& ibi Salice. C. de falſa cau. adiec. & in l. cum quis de-
22 cedens. §. codicillis. ff. de lega. 3. ubi † ſi teſtator in te-
ſtamento ſcripſerit ſe ex cauſa depoſiti accepiſſe, &
habuiſſe à Caio centum millia, quæ mandauit debere
illi reſtitui, prout iurauit, ratione iuramenti poteſt ex
illa confeſſione in teſtamento facta conueniri, & ex
contentis in teſtamẽto probatur debitum illud abſq;
eo, quod aliter probetur. Secus ſi teſtator nõ iuraſſet,
ſeu non dixiſſet ſe iuraſſe, quoniam ex tali confeſſio-
ne, & recognitione debiti non probaretur debitum,
ſeu depoſitũ, nec ex eo poſſet teſtator conueniri, niſi
aliter de depoſito legitimè cõſtaret: ita uolunt, & de-
clarant Doctores cõiter in d. §. quisquis, ut ibi p Bar-
tol. & eſt text. in auth. quod obtinet. C. de probatio. &
ad idem ferè in terminis noſtris eſt tex. ibique Bart. in
l. Aurelius. §. fin. ff. de libera. leg. Et ſic ex prædictis cla
rè conſtat, quòd in caſu noſtro chyrographum, quod
aſſeritur factum manu Guidonisantonii, non dicitur
ſolum ex diſpoſitis, & ſcriptis in dictis codicillis pro
batum, neque recogitum. Et ex his ſit expeditum pri-
mum dubium, in quo concludo plura ab ipſis agenti-
bus non probata fuiſſe, quæ ad eorum uictoriam,
& ad fundandam eorum intentionem neceſſaria
erant, & propterea ex hoc illos debere ſuccumbere.
¶ Quoad ſecundum dubium, an comes Cornelius
aduerſus petitionem contra ipſum factam poſſit
aliqua ſe præſcriptione tueri, non poſſe videretur
prima facie concludendum, nam ex quo Guidoan-
tonius habuit ſcientiam, & notitiam de obligatio-
ne, ſeu promiſſione ab ipſo contracta, non potuit ali-
23 qua præſcriptio currere, quia † cum mala fide, & ſciẽ-
tia rei alienæ nulla procedit præſcriptio maximè ho-
die de iure canonico, quod ubique, & in quocunque
foro eſt ſeruandum, ut in c. fin. de præſcrip. & c. poſſeſ
ſor. de reg. iur. in 6. cum ibi nota. ¶ Secundo poſito, ꝙ
obligationi orienti ex chyrographo poſſet dici p̄ſcri-
tum, tamen obligationi orienti ex codicillis, qua co-
mes Cornelius erat grauatus uendere hæredibus do-
24 mini Egani, præſcriptũ eſſe non dicetur, nam † cũ ex
tali obligatione oriatur actio perſonalis ex teſtõ, ut ſu
pra dixi, illi non potuit præſcribi niſi ſpatio triginta
annorũ arg. l. ſicut cum ibi not. in gl. 2. C. de p̄ſcr. xxx.
annorum, duplex enim in terminis noſtris orta fuit
actio, vna ex chyrographo, & altera ex codicillis, in q-
bus de chyrographo fit mẽtio, ut in d. l. ſi donatio. C.
de donatio. l. Aurelius. in fin. ff. de liber. lega. l. lucius.
§. quisquis. ff. de lega. 2. cum aliis ſupra allegatis, & iõ
ſimul ſtare poſſunt, ꝙ obligationi oriẽti ex chyrogra
pho fuerit præſcriptũ ex diſpoſitione ſtatutorũ, uel ex
alia iuris diſpoſitione, & tamẽ obligationi orienti ex
codicillis non fuerit in caſu noſtro p̄ſcriptũ, tum quia
nondum fuerit lapſum tempus triginta annorũ, ut in
25 d. l. ſicut. tum † quia non potuit currere aduerſus agẽ
uidelicet Eganũ, Guidonemantonium, & Aldreghet
tum, qui fuerunt pupilli, nec contra filios dicti domi-
ni Egani, qui nũquã de huiuſmodi chyrographo, nec
de contentis in codicillis ſcientiã, & notitiam habue-
runt iuxta tex. cum ibi not. in d. l. ſicut. in fin. & not. in
l. fi. C. in quibus cauſ. reſtit. in integrum non eſt neceſ.
& in l. 1. C. ſi aduerſ. uſucap. ¶ Tertio huiuſmodi præ-
ſcriptio ſępe fuit interrupta præſertim ex codicillis p
dictum Vlyxem factis, ex quibus debitũ recognouiſ-
ſe dicitur, & de contentis in codicillis ſcientiam, atq;
26 notitiam habuiſſe, ergo † ex hac ſuperuenienti ſcien-
tia, & noua diſpoſitione Vlyxis debitoris p̄ſcriptio de
bitoris iam inchoata cẽſetur eſſe interrupta, ut uoluit
Pau. de Ca. in d. l. ſi creditori. ff. de leg. 1. arg. l. bonæ fi-
dei. §. 1. ff. de acq. rerum dom. l. naturaliter. cum ibi no
ta. per Bar. ff. de uſucap. l. an uitiũ. & l. cum hæres. ff. de
de diuer. & temp. præſcr. Et hæc ſcientia, & mala fides
Vlyxis etiam comiti Cornelio hæredi ſuo ad præſcri-
bendum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

bendum obſuit, ut eſt caſus in d.l.cum hæres.¶Quar
to facit, quia dato præſcriptionem perfectam, & com
27 pletam fuiſſe, tamen † ex quo ea proceſſit cõtra igno-
rantes, & completa fuit contra minores, uidelicet cõ
tra filios domini Egani, & contra dictos agentes, qui
ẽt minores fuerunt, utique ipſi ſunt aduerſus talẽ præ
ſcriptionẽ in integrũ reſtituendi, prout petierunt ꝑ
tex.clarum.& ibi doct.Bart.Paul.de Caſtr. & Salic.in
d.l.fi.C. in quib.cau. reſtit. in integ.non eſt neceſſ.in
d.l.1.C.ſi aduer.uſucap.in d.l.ſicut.in fi. & in l. fi. in fi.
C.de præſcrip.lon.tem.Alex.in l. cum filius. §.in hac.
ff.de uerb.obli.Imol.in c.3. extra de præſcr.& Bart.in
l.1.§.ſinaũt.ibiq; Alex.ff.de itin.actuq; priua. & ĩ l.ẽt.
ff.de minor.¶Quĩto poſito, ꝙ tempore, quo Vlyxes
fecit codicillos, obligatio orta ex chyrographo eſſet
præſcripta, & ſic effectualiter extincta iuxta nota.per
Bar.in l.fi.ff.rem rat.hab.& per Abb.in rub.& in c. ad
28 aures.de præſcr.tamen † potuit dictus Vlyxes facere,
ꝙ effectus illius obligationis reuiuiſceret, diſponen-
do, prout diſpoſuit pro exoneratione cõſcientiæ ſuæ
ut illud ſoluatur, & ſatisfiat, & prȩſertim ex quo in co
dicillis expreſsè, & ſpecialiter diſpoſuit, & uoluit con
tenta in dicto chyrographo debere per hæredẽ adim
pleri, exprimendo rem, ſeu debitum per ea, quæ uo-
luit Bar.in l.quibus diebus.§.domitius.ff. de cond. &
demon.iunctis no.ibi Pau.de Caſt. Nec debet obeſſe
fideicommiſſum factum à Guidoneãtonio in ſuo te
ſtõ, ut ex eo diſpoſitio facta per Vlyxem impediatur,
29 tum quia † per ingreſſum religionis, & profeſſionem
ipſius Vlyxis fideicommiſſum euanuit, nam defecit
conditio fideicommiſſi, cum fauore religionis dica-
tur ingrediendo religionem habuiſſe liberos legiti-
mos, & naturales c.in præſentia.ibiq; canoniſtæ cõi-
30 ter extra de probatio.tum quia † hæc obligatio aliena
tionis prouenit facto ipſius Guidoniſantonij teſtato
ris, qui in chyrographo promiſit, & diſpoſito Vlyxis
facta in codicillis fuit conformis uoluntati & diſpoſi
tioni teſtatoris, & conſequenter non fuit uoluntaria,
quo caſu contra fideicom.fieri non dicitur, arg. l.pa-
ter filium.in prin.cum ibi alleg.per gl.& ibi Bar. ff.de
leg.3.l.peto.§.prædium.ff.de leg.2.& l.filiusfamilias.
§.diui.ff.de legat.1.& arg.l.prædium.ubi habetur. C.
quando decre.opus non eſt cum ſimilibus ibi allega
tis.Vltimo poſito aliquam poſſe præſcriptionem op
poni dico hoc debere intelligi de præſcriptione an-
31 norum triginta, & non decem, uel uiginti, quia † om
nis actio perſonalis tali ſpatio tpis tollitur d. l. ſicut.
& in terminis conſuluit Ang.in cõſi. 53.incip.Gulicl
mus, quẽ refert, ac ſequitur Fely.in rub.extra de præ-
ſcrip.col. pen. Sed in caſu noſtro talis præſcriptio nõ
cucurrit, ergo &c.¶Quibus tamen omnibus non ob
ſtantibus, contrariam opinionem ueriorem eſſe cõ-
cludo, ꝙ ipſis agentibus obſtet præſcriptio ſtatutaria
decem annorum, quæ habuit initium de anno 1479.
quo tẽpore Guidoantonius promiſſionem chyrogra
phi feciſſe dicitur, ex qua do. Eganus, qui uſq; ad an-
num 1496. ſuperuixit, prout ipſi in ſuis poſitionibus
ponũt, ſtatim uirtute dicti chyrographi agere potuit
iuxta.l.eum, qui.in fi.& l.ſi ita quis.in prin.ff.de uerb.
oblig.Ex quibus conſtat fluxiſſe tempus decẽ annorũ
& ultra contra dictum do.Eganum ſciẽtẽ, & de dicta
obligatione, & promiſſione illi facta notitiam habẽ-
tem.Præterea non ſolum præſcriptio dicitur cõpleta
& perfecta aſſumendo eius initium à die confecti ſcri
pti, ut ſupra, ſed ẽt fuit cõpleta per filios, & hȩredes di
cti Guidoniſantonii, aſſumendo initium præſcriptio
nis à die mortis ipſius Guidoniſantonii, qui deceſſit
de anno 1485.prout pars aduerſa ponit, & in ſua peti
tione fatetur, à quo tempore ipſi conueniri potuerũt
32 & † ideò incipiẽdo præſcriptionem à die mortis Gui-
doniſantonii, eius filii, & hæredes dicuntur cũ bona fi
de præſcripſiſſe, quia ſcientiã, & notitiã dictæ promiſ
ſionis, & obligationis non habuerũt, prout præſumẽ
dum eſt, arg.l.qui in alterius.ff.de reg.iur.&c.cũ quis.
de reg.iur.in 6.& ibi gl.notabilis, quȩ dicit regulã ꝓ-
cedere, quando ille, qui in ius alterius ſuccederet, eſ-
ſet reus: item procedit ſecundum illam gl. in præſcri
ptionibus, quæ abſque titulo procedunt, qualis eſt il-
la, de qua nos loquimur, iuxta tradita in rub. extra de
præſcr.& in l.fi.in fi.ff.rem rat.hab. quoniam ſi defun
ctus ꝑꝑ malam fidem, & ſciẽtiam præſcribere nõ po-
tuit, præſcribet tamen hæres ſuus, qui ſcientiam non
habuit, & ſic fuit in bona fide, ꝓut præſumitur, ut ibi,
nam à die mortis Guidoniſantonii de anno 1485.uſ-
que ad annum mortis do.Egani 1496. effluxerunt an
ni decem, ut patet, ergo &c. Qua præſcriptione ſtan-
33 te, ſequitur, † ꝙ non ſolum dicitur extincta obligatio
ciuilis ẽt quoad eſſentiam, ſed obligatio quoque na-
turalis quoad omnẽ effectum ita, ꝙ iudex ex officio
potuit repellere agentes, quibus præſcriptio obſtat,
qm̃ præſcriptio legitima prorſus tollit omnem actio
nem, & ſine actione nemo experitur, ut eſt tex.ibiq;.
Abb.Anto.de But.& alii cõmuniter in d. c. ad aures.
& Abb.in rub.de præſcrip.& faciunt no.per Bar.in d.
l.fi.in fi.ff.rem rat.hab.& in l.legaui.ff.de libera. lega.
& eſt bonus tex.in l.ſi pupilli.ff.de nego.geſt. & dicit
Bar.in l.1.in fi.ff.ad tertullia. ꝙ exceptio præſcriptio-
nis eſt exceptio litis finitæ, & litis conteſtationẽ im-
pedit: ergo in caſu noſtro non potuit contra Comitẽ
Cornelium agi ex chyrographo, & promiſſione oriẽ
te ex illo, ex quo præſcriptio legitima contra dictum
do.Eganum cucurrit, & perfecta fuit iuribus uulgari-
bus, & prout habetur per ſcrib.in d.c. fi. de præſcrip.
34 ¶Secundo conſidero, ꝙ † pacto de retrouendendo,
ſeu uendendo præſcribitur ſpatio decem annorũ, ut
uoluit Pet.de Anch.in d.conſi.331. incip.uiſis diligẽ
ter actis.in 1.& 2.col.quem refert, ac ſequitur Iaſ.in l.
petens.in 4.col.C.de pactis per Bal. in conſil.253.lib.
2.nam ex quo, ut dictum fuit, do.Egano, & eius hære
dibus dandũ, ſeu uendendũ erat, ſi prius ipſi dederint
& ſoluerint pretiũ, expenſas, & intereſſe, lex interpre-
tatur, ꝙ hoc deberent facere, uidelicet ſoluere, quam
primum poſſent, ſicuti quando promiſſio facta eſſet
ſub conditiõe poteſtatiua iuxta.l.rogo. ff.quãdo dies
legat.ced.iuncta.l. hæc condit.ff.de cond.& demon.
35 Sed † curſus decẽnii arguit quẽ de negligentia, & cul-
pa iuxta no.in ſimili in c.plerunque.de reſcrip. & per
Bar.& alios communiter. in l.ſi de eo. §.ſi forte.ff.de
acquir.poſſ.ergo poſt talem terminum, & tantã mo-
ram non uidetur facultas agendi competere, quia cõ
ceſſa ad tempus uidetur denegata poſt tempus. l.ſta-
tu liberum.ff.de leg.2.Ex quo adhæc promiſſum fuit
do.Egano, & eius hȩredibus dare medietatem dicto
rum bonorum, cum hoc, ꝙ ipſi exburſent pretiũ, ex-
penſas, & intereſſe, ſubſtantia ꝯ̃ctus emptionis, ſeu ꝯ̃-
ctus innominati dr̃ collata ĩ arbitriũ, & ꝑtãtẽ dicti d.
Egani, & hæredũ, & cõſequenter hoc arbitriũ, & hæc
declaratio durauit ſolum per dies ſexaginta, ut colli-
gitur ex iis, quæ uoluit Bar.& ibi doct. cõiter.in l.ſiqs
arbitratu.ff.de uerb.oblig.& Pet.de Anch.in d.conſi.
331.Præterea non eſt ueriſimile, ꝙ Guidoãtonius uo
luerit ſe, & hæredes ſuos per tantum tẽpus ſtare in ſu-
ſpenſo, uidelicet ultra annos decẽ, ne dominũ rei tan
diu eſſet in ĩcerto, arg.l.1.ff.de uſuca.& ĩ §.1.Inſti.eo.
tit.Hæc ſunt, q̃ mouent Pet.de Anch.in d.conſ.ad ita
36 concludendũ.¶Nec obſtat † id, quod uoluit Ang.in
d.conſi.53.incip.Gulielmus, qui ſentit huic promiſ-
ſioni de uendẽdo, ſeu reuendendo ꝑ̃ſcribi ſpatio 30.
annorũ, & iõ, ſi fuerit infra 30.annos petitũ, uenditio
fieri debeat, quia reſpõdetur primo, quòd ipſe loqui-
tur,

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tur,quando promiſſio eſſet facta per hæc uerba, quo
tieſcũque,& omni tempore,etiã nulla obſtante præ-
ſcriptione,quæ uerba illud,quod ipſe uoluit, operan
tur,ut clarè colligitur ex uerbis ſuis:hæc autem uerba
in caſu noſtro non reperiuntur expreſſa,ergo &c.Prę
terea Ang.loquitur,quando pactum de retrouenden
do fuit incontinenti appoſitum iuxta contractũ em-
ptionis,& uẽditionis,ex quo oritur, & cõpetit actio
ex ipſo contractu,uidelicet actio ex uenditio ad l. 2.
C.de pactis inter emp. & uend. & l.fundi partẽ. ff. de
contrah.emp.& l.ſi ſterilis.§.qui fundum.ff.de actio.
empt.quæ actio eſt perpetua, & habet metam 30. an-
norum,ut in d.l.ſicut cum ſim.Petrus uerò de Anch.
loquitur,quãdo alicui factum eſſet ſimplex pactum,
vel ſimplex promiſſio de uendendo,prout ẽt in caſu
noſtro, & tunc procedant ſupra adducta poſt Anch.
in d.conſi.¶Et ex prædictis infero idem eſſe, ſi in ca-
ſu occurrenti actum fuit uirtute codicillorum, quo-
niam cum ipſe comes Cornelius ut hæres fuerit gra
uatus de uendẽdo,ſatisfacto prius dicto comiti Cor-
nelio de ꝑtio,expẽſis, & intereſſe, talis obligatio fuit
37 conditionalis,ut plenè ſupra dictum fuit,&† hæc con
ditio fuit poteſtatiua,ut in l.2.ibique doct.& in l. hęc
conditio la.2.ff.de cond.& demon.& fuit hæc condõ
facilis dictis agentibus, qui in ſcripturis ſuis,prout in
proceſſu continetur,dicunt,ꝙ ſemper, & quandocũ-
que,ſi uoluiſſent,potuiſſent ſoluere,& ſatisfacere di-
ctum pretium,ergo ipſi agentes fuerunt in culpa, &
negligentia,ſeu in mora non adimplendo hanc con
ditionem,quam primum illam adimplere potuerũt,
ut eſt tex.in d.l.hęc conditio, iuncta. d.l.2. & l. rogo.
cum ſim.ff.quando dies lega.ced. & ideò poſt morã
prędictam non dicitur competere facultas agendi,
quia culpa eorum ab agendo excluſi cenſentur,ut in
terminis uoluit Bar.in d.l.hæc conditio.in fi.uer.Præ
38 terea†non uideo, ꝙ contra Com. Cornelium poſſit
agi ex codicillis,ueluti ſupra ẽt tetigi,quia ipſe graua
tur,ut hæres,& in effectu non eſt hæres, cum hæredi-
tatem nõ adiuerit,nec adire uelit, quinimmo neget
ſe eſſe hæredem,& quem non honoro realiter, & cũ
effectu,ut quia non acceperit, non grauo.l. ab eo. &
ibi doct.omnes.C.de fideicom.Nec ẽt ex eo,ꝙ bona
huiuſmodi poſſideat,poteſt uirtute codicillorum cõ
39 ueniri,aut cogi,quia†actio perſonalis, quæ ĩ caſu no
ſtro oritur ex obligatione oriente ex codicillis, non
datur contra ſingularem ſucceſſorem, ſeu ſimplicẽ
poſſeſſorem.d.l.fi.in fi.ff.de contrah.emp.& d. l.cum
precibus.C.de rerum permut cum ſim. aliàs per me
ad propoſitum allegatis:itẽ unum debetur, & aliud,
immò plus petitur nedum re,ſed etiam cauſa,& ideò
intentio agẽtium debet excludi, ut latius ſupra dixi.
Poſſidet autem Comes Cornelius dicta bona partim
ut hæres patris ſui, ut in poſitionibus confeſſus fuit,
partim iure cuiuſdam ſubrogationis factæ in perſo-
na ſua per Papam Iulium Secũdum,ut in literis dictæ
40 ſubrogationis apparet,& † in dubio quis præſumitur
poſſidere ex cauſa,& titulo præambulo.l.quædã mu-
lier.& ibi Bar.ff.de rei uendic.& partim etiam iure fi-
deicommiſſi paterni in eius teſtõ facto,ſi dictus Vly-
41 xes decederet abſque liberis,†quæ conditio euenit ꝓ
pter ingreſſum Vlyxis in religionem fratrum mino-
rum,arg.not.per Bar.in l.cum pater.§. hæreditatem.
poſt Dy.ff.de leg.3.nec per ingreſſum talis religionis
defecit fideicõmiſſum,aut illius cõditio,immò adim
pleri dicitur,ut per Bar.in d.§ hæreditatẽ.& ita in ter
minis per optimas rationes conſuluit Alex. in conſi.
121.col.4.uol.2.& plenius in conſi.13.uol.3.¶Et qm̃
ueritas huius concluſionis dependet etiam à reſpon
ſione ad adducta ſupra in contrarium accommoda-
ta,ideò ad illorum reſolutionem ueniędo, in primis
nõ aduerſatur, ꝙ præſcriptio cũ ſciẽtia rei alienæ nõ
42 procedit,quia primo reſpondetur,ꝙ† ſtatuta hmõi ꝑ
ſumptionem iurium, & actionum inducentia de fa-
cto per totam Italiam ſeruantur propter bonum pu-
blicum,& negligentiam non petẽtium, ſiue debitor
ſciat ſe eſſe debitorem,ſiue non, ut dicit Abb.in rub.
de præſcr.& habetur per Bar.& Alex.in l.legaui.ff. de
libera.lega.Secundo & melius dico,ꝙ licet attenta ꝑ
ſona Guidoniſantonij, qui promiſit, præſcriptio cũ
mala fide procedere diceretur, tamen attenta perſo-
na comiti Cornelij, & Vlyxis hæredum dicti Guido-
niſantonij pręſcriptio cum bona fide proceſſit,& fini
ta fuit,ex quo ipſi obligationem huiuſmodi ignora-
rũt,& ideò ex perſonis eorum præſcribere potuerũt,
ut ſupra plenius dixi,maximè ex not.per gl. in d.c. cũ
43 quis.de regu.iur.in 6. Tertio reſpondeo,† ex notabili
doctrina Abb.in c.fi.de præſc.& Imol. in l.quibus die
bus.§.dominus.ff.de cond.& demon.ꝙ ex quo credi-
tor,uidelicet D.Eganus,& eius hæredes ante,quã poſ
ſent agere,tenebantur aliquid facere,puta ſoluere,&
ſatisfacere,& conſequenter interpellare debitorẽ,ꝑ-
ut latiſſimè colligitur ex prædictis, & maximè ex iis,
quæ uoluit Anch.in d.conſi.331. & Alex.in d. conſil.
10.talis præſcriptio,quę ex ſola mora,& negligentia
creditoris proceſſit,potuit etiam cum ſcientia debi-
toris procedere:& ita intelligatur opinio hanc partẽ
tenentium,culpa enim ſua creditor à iure agendi di-
citur excluſus,& non culpa,nec ex mala fide debito-
ris,ergo &c.c.damnum.cum ſi.de reg. iur. in 6. & ita
eſt de mente Petri de Anch.in d.conſi.ſi rectè cõſide-
retur.¶Non obſtat ſecundum fundamẽtum, quoniã
& ſi non poſſit dici pręſcripta obligatio, quæ oritur
ex codicillis,tamen ex tali obligatione non potuit ꝯ
com.Cornelium agi multiplici de cauſa,tum quia ip
ſe non eſt hæres, tum quia ex codicillis unum erat in
obligatione,uidelicet rem uendi,& aliud principali-
ter fuit petitum,uidelicet rem tradi,tum quia nondũ
uenit,nec ceſſit dies obligationis,quoniam non fuit
adimpleta conditio,quam primum potuit adimple-
ri,quæ tamen adimpleri potuit, ueluti agentes ipſi fa
tentur,tum quia multa, quæ neceſſario pro uictoria
agentium probari debuerant, non fuerunt probata,
ut plenius de his omnibus conſtat ex dictis ſupra in
44 primo dubio,ac ẽt ſupra proximè. Item † præſcriptio
currit ẽt aduerſus ignorantes.l.fi. C. de longi tempo.
45 præſcrip. Pręterea † cum obligatio,quæ ex codicillis
oritur, ſit relatiua, & demonſtratiua obligationis o-
rientis ex chyrographo,quæ non reperitur,nec in re-
rum natura ſubeſſe probatur,illa deficiente, debet ẽt
obligatio relatiua,& demonſtratiua deficere,arg.l.aſ
ſe.§.de hęred.inſtit.& l.quidam.in teſtamõ.ff. de cõ-
dit.& demon.& hoc argumento utitur ẽt Pet. de An
cha.in ſimili in d.cõſi.331.in pen.& ult.col. ¶ Tertiũ
fundamentum,dum dicebatur, præſumptionem ſæ-
pe fuiſſe interruptam,parum concludit, quia reſpon
deri poteſt,ꝙ eo tempore, quo codicilli per Vlyxem
facti fuerunt,præſcriptio iam erat perfecta, & finita,
non aũt in curſu,& iõ per codicillos, ſeu per ſcientiã
ex codicillis inductam nõ poteſt dici interrupta, qm̃
46 †præſcriptio dum currit,non aũt poſtquã perfecta,&
finita eſt,poteſt dici interrũpi,& ita propriè,& in ter-
minis loquuntur iura loquentia de interruptione ꝑ-
ſcriptionis,ut in l.cum notiſſimi.& l.ſæpe.C. de præ-
ſcrip.30.anno.l.fi.C.de anna.excep.& in d.l.naturali-
ter.ibiq; docto.cum ſim.ſupra allegatis,ex quo enim
præſcriptio eſt perfecta,& finita legitimè, deſinit res
præſcribi,ergo tunc non poteſt amplius interrumpi,
quia non entis nullæ ſunt partes.c. conſilium. de ob-
ſerua.ieiu.& l.ſciendum.§.dictum.ff.de ædil.edic.cũ
47 ſi.unde† ſecundum Abb.in d.c.fi.de præſcrip.docto.
com-

cõmuniter concludunt, ꝙ præſcriptio bona fide cõ-
pleta non interrumpitur ex ſuperuenienti mala fide,
quia ius alicui iuſte acquiſitum auferri non debet, ita
uoluit not. Abb. ibi poſt glo. Innocen. Ioan. Andr. &
alios communiter. ¶Non obſtat quartũ argumentũ,
ꝙ præſcriptio proceſſit cõtra ignorãtes, & minores,
qui aduerſus illam ſunt reſtituẽdi dato ẽt, ꝙ cõtra ma
iorẽ cœperit, ut habetur in locis ad hoc ſupra allega-
48 tis, quia pro reſponſione dico, † prædicta poſſe proce
dere, & admitti, ſi præſcriptio eſſet inchoata, uel ſal-
tẽ perfecta contra minores, & ignorantes, ut in iuri-
bus præallegatis, ſed in caſu noſtro præſcriptio incæ-
pit, & perfecta fuit cõtra do. Eganum maiorẽ, & prin-
cipalẽ creditorem, cui promiſſio facta fuit, ergo hæ-
redes ſui, hoc eſt filij, ſiue maiores, ſiue minores, non
curo, & ipſius nepotes, qui in pñtia agunt, quamuis
fuerint pupilli, & minores, nõ pñt, nec debẽt reſtitui
aduerſus curſum hmõi præſcriptionis, cũ ipſi per eã
læſi nõ fuerint, ex quo ꝯ eos nõ proceſſit, nec cõple-
ta fuit, argu. nota. per Bar. in l. etiã. ff. de minor. & in d.
l. fi. C. in quibus cau. reſtit. in integ. non eſt neceſ. & in
d. l. 1. cum ſimilib. præallegatis. ¶Non aduerſatur ẽt
quintum argumentũ, dum dicebatur, ꝙ Vlyxes ĩ co-
dicillis ſuis potuit pro exoneratione ſuæ cõſcientiæ
diſponere, ꝙ obligatio iã extincta reuiuiſceret, & fa-
cere, ꝙ debitũ iã præſcriptũ deberetur ad not. per Bar
to. & Pau. de Caſt. in d. l. quibus diebus. §. dominus. ff.
49 de cõd. & demon. quia primo rñderi põt, † ꝙ ex quo
in chyrographo continebatur promiſſio, & ſic obli-
gatio dãdi, & in codicillis obligatio uendẽdi, per co-
dicillos obligatio iã præſcripta nõ cẽſetur reuocata,
nec recognita, qm̃ in diuerſis, & ſeparatis de una ad
aliã non infertur. l. ſi maritus. C. de donat. inter uir. &
uxor. l. inter ſtipulantẽ. §. facrã uerſi. ſed hæc diſſimi-
lia. ff. de uerb. obli. l. papinianus exuli. ff. de minor. &
Bar. Paul. de Caſtr. & alii loquuntur, quando teſtator
diſponeret de obligatione iam præſcripta, & de debi
to iam præſcriptione extincto, & illa uerba iuxta, &
ſecundum formam cuiuſdam ſcriptæ in codicillis ap
poſita referenda ſunt ad proxima tantum, uidelicet
ad dicta de ſatisfactione pretij, expenſarũ, & intereſ-
ſe, & non ad remota, & primo loco dicta, cũ eſſent pe
nitus diuerſa, & quodammodo ꝯria, nã aliud eſt quẽ
eſſe obligatum ad rẽ dandum, & aliud ad uendendũ,
50 ut ſupra dictum fuit. Et † clauſula in fine poſita refer-
tur ad oĩa, quãdo referri poteſt, ut quia ſint ſimilia, ſe-
cus, ſi diuerſa clemen. 1. in fi. & ibi Cardi. de iure pa-
tron. Itẽ non refertur ad omnia, quando ꝯrietas, & ab-
ſurdum reſultaret Abb. in c. eccleſia. extra de electio.
in 6. notab. & habetur in l. talis ſcriptura. ff. de lega. 1.
& ſemper debet capi intellectus, qui uitio caret. l. quo
ties. ff. de uerb. oblig. de rebus dub. & de reg. iu. Secun
51 do dico, † ꝙ teſtator poteſt grauare hæredem ſpecia
liter ad ſoluendum id, quod erat debitum naturali-
ter tantum, loquendo de obligatione naturali, quæ
habet effectus naturalis obligationis, & ita loquitur
tex. in d. l. quibus diebus. §. dominus. & ibi Bar. ſed nõ
debitum naturale, cuius obligatio naturalis eſſet pe-
nitus inefficax, & ſine effectu, qualis eſt obligatio na-
turalis, quæ poſt præſcriptionem completam rema-
net iuxta ea, quæ habentur per Bar. in d. l. fin. in fin. ff.
rem rat. hab. & in d. l. legaui. ff. de libera. lega. & hæc di
ſtinctio, & differentia eſt de mente Bal. in l. id, quod
pauperibus. in q. 10. C. de epiſcop. & cleri. & faciunt
nota. per Alexand. in l. is cui. §. flauius. & ibi Bar. ff. de
ſolutio. Tertio reſpondeo, quod quando teſtator mã
dat ꝓ exoneratione cõſcientiæ ſuæ, ꝙ debita in gene
re, uel ẽt in ſpecie ſoluantur, cenſetur uoluiſſe, ꝙ ſol-
uantur debita ẽt præſcripta, uidelicet cũ mala fide, &
debita præſcripta, quę ſciebat nõ eſſe debita efficacia,

ſecus ſi credebat debita præſcripta eſſe debita cũ effe-
ctu, & exigibilia, qm̃ tunc mandando illa debere ꝑ hę
redem ſolui etiam pro exoneratione conſciẽtiæ ſuę,
ea non debent ſolui, quando fuerunt cũ bona fide p̃-
ſcripta, ut uoluit do. meus Socin. & ibi Pau. de Caſt. in
d. l. quibus diebus. §. dominus. in glo. in uer. naturale.
52 poſt gl. ac ẽt in 2. concluſione: & † dicit Alexã. in l. ſi
ſic. in §. 1. ff. de leg. 1. ꝙ quamuis legatũ ualeat, ſi teſta
tor dicat, lego Titio decem, quæ illi debeo, quãdo ea
in ueritate non debebat, ut in d. §. 1. tamen hoc eſt ue
rum, quando ipſe ſciebat ſe illa nõ debere, ſecus ſi pu
tabat ſe ad illa teneri, nam tunc legatũ non ualet, q̃a
falſa demonſtratio uitiaret, ut ibi per eũ poſt Pet. Sed
Vlyxes putauit debitũ, de quo in chyrographo habe-
tur, cum effectu adhuc deberi, & eſſe exigibile, ut con
ſtat ex diſpoſitis in codicillis, & illud fuit cũ bona fi-
de præſcriptum, ergo nõ potuit per codicillos reno-
uari, nec reuiuiſcere. ¶Et ad id, qđ dicebatur, fideicõ
miſſum paternũ per comitẽ Corneliũ allegatum nõ
debere obſtare duplici rõne, prima propter ĩgreſſum
religionis, & ſecunda, quia obligatio alienationis ꝓ-
uenit ex facto, & diſpoſitione teſtatoris, qui fideicom
miſſum fecit per ſupra adducta, poteſt pro reſponſio-
53 ne dici, ꝙ prima rõ nihil facit, nam † per ingreſſum
religionis fratrum minorũ, qui ſunt bonorũ incapa-
ces, fideicommiſſum factum ſub conditione, ſi deceſ
ſerit ſine liberis, non deficit, ut ſupra demõſtraui poſt
Alex. in ſuis conſilijs, & docto. in d. c. in præſentia. Se-
54 cunda quoque ratio parum aduerſatur, quia † bona,
de quibus fit mentio in chyrographo, & in codicillis,
fuerunt in hæreditate, & in bonis, ac dominio ipſius
Guidoniſantonij teſtatoris, & ab eo poſſeſſa tàm tẽ-
pore teſtamẽti, quàm tpe mortis ipſius, ueluti ẽt pars
aduerſa fatetur; ergo ſequitur, ꝙ ſub fideicommiſſo
uniuerſali facto de omnibus bonis, iuribus, & actioni
bus comprehenſa dicuntur, argu. l. 1. §. 1. & l. cogi. §. 1.
ff. ad Trebel. & licet bona hæc eſſent ſuppoſita oneri
uenditionis, uel dationis, tñ ob hoc non dicuntur mi
nus fuiſſe in dominio, & in poſſeſſione teſtatoris, ut
colligitur ex iis, quæ ponunt ſcriben. cõiter in l. ſi fide
iuſſor. §. meminiſſe. ff. de leg. 1. Alex. in d. conſi. 10. &
habetur per Pau. de Caſtr. in l. ſi à te. C. de pactis inter
emp. & uendi. & faciunt not. per Bar. in l. nemo. ff. de
pactis. & ſupra tetigi. Ergo cum ante, quam dies fidei
commiſſi uenerit, & ceſſerit, hoc eſt ante, quam Vly-
xes codicillos faceret, & religionẽ ingrederetur, tale
onus uendendi, uel dandi bona prædicta propter præ
ſcriptionem ceſſauerit, ac extinctũ fuerit, illa bona di
cuntur abſq; eo onere fuiſſe in bonis, & hæreditate ip
ſius teſtatoris, & conſequenter fideicommiſſo com-
prehenſa cenſetur: quo fit, ut Vlyxes de illis in præiu-
dicium fideicõmiſſarij diſponere non potuerit. l. fi. §.
ſin autem. C. communia de lega. cum ibi not. quoniã
eius diſpoſitio facta de dictis bonis fuit potius uolun-
taria, quã neceſſaria, cũ hæredes Guidoniſantonij, ſtã
te præſcriptione legitima, ad uendendũ, ſeu dandum
cogi non poſſent, arg. eorum, quæ habentur in d. l. pa-
ter filium in prin. cum ſimil. ſupra allegatis. ¶Vltimo
non obſtat conſilium Angeli 53. incip. Gulielmus, q̃a
dupliciter poteſt euitari, ut ſupra retuli. Tertio etiam
55 reſpondeo, † ꝙ Ang. loquitur, quando quis promiſit
uẽdere, ſeu reuendere quotieſcunq;, & omni tempo
re ad uoluntatem illius, & cum iuramento, ut ibi per
eum; & ideò nil mirum, ſi ibi præſcriptione perpetua,
hoc eſt ſpatio triginta annorũ pręſcribitur, quia iurm
ꝑpetuat obligationem Hoſt. in ſumma de iureiur. in
§. quæ res. Abb. in c. fi. de præſcrip. col. 6. Bart. in l. nam
& poſtea. §. ſi is. ff. de iureiur. Alex. in l. ſi duo patroni.
§. Iulianus. ff. eo. tit. & in l. nemo poteſt. ff. de leg. 1. &
Felin. in rub. de præſcrip. Nos uero, ac etiam Petr. de
Ancha.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Anchar.in d.conſi.331. loquimur, quando quis ſim-
pliciter ſine iuramento, & abſque illis uerbis prægnã
tibus,& geminatis uendere promiſiſſet; & ideò ſuffi-
cit præſcriptio decẽ annorũ per ſupradicta. Et ex his
firmiter concludo,ꝙ obligatio orta ex chyrographo
per præſcriptionem decem annorum ex forma ſtatu-
torum inductam fuit quoad totalem effectum extin-
cta,& ſublata,nec potuit ex codicillis reuiuiſcere,nec
etiam ex obligatione oriente ex codicillis ꝯtra Com.
Cornelium ſaltẽ eo modo,quo actũ fuit,agi potuit.
¶ Capio ultimum dubium,poſito,ſed non conceſſo,
ꝙ nulla p̄ſcriptio obſtet, & ꝯ̃ Com. Corneliũ agi po-
tuerit, an ipſe Com. Cornelius p̄cisè teneatur ad id,
qđ fuit petitum,an uero ſoluendo intereſſe liberetur.
Et primo aſpectu uideretur multis rõnibus, ipſum p̄-
56 cisè teneri, & primo, quia † Com. Cornelius tanquã
hæres Guidoniſantonij tenetur ad dandũ, ut in chy-
rographo habetur,ergo pręcisè tenetur dare, qa hæc
obligatio ius,& non factum in ſe continet.l. ubi autẽ.
in fin.ibique omnes.ff.de uerbor.obligat. ¶ Secundo
57 † ipſe tenetur ex diſpoſitione Vlyxis codicillantis ad
uendendum,& ſic ad factum iuxta not. per Alex.in d.
l.ſi fideiuſſor.§.meminiſſe. ff. de leg. 1. & per Pau. de
Caſt.in l.ſi à te.C.de pactis. inter emp. & uendit. cum
58 aliis ſupra allegatis:&† ubicũque quis ad factum tene
tur ex diſpoſitione teſtatoris, præcisè cogitur facere.
l.fideicommiſſa.in fi.ff.de leg.3.& §. non ſolum inſti.
de leg.cum ſimilibus ibi not. & rõ eſt, quia uoluntas
teſtatoris habetur pro lege, & ubicunque ex legis di-
ſpoſitione quis tenetur facere, cogitur præcisè, nec
ſoluendo intereſſe liberatur, ut in l. ſi cum exceptio-
ne.§.ſed & ſi quis.ff.quod met.cau. & ita concludunt
Bar.& omnes legiſtæ.in l.ſtipulationes.non diuidun-
tur.ff. de uerbo. obliga. & canoniſtæ communiter in
c.2.de pignorib.¶ Tertio † qñ factum poteſt momen
59 to,& facillimè explicari, obligatus ad factum p̄cisè te
netur ad tradita per Ang.& Cuma. in d. l. ſtipulatio-
nes.nõ diuiduntur,& dñm meũ Soc.in ꝯſ.253. uol.2.
in colum.antepenul. ſed retrouendere poteſt momẽ
to explicari, ergo &c.& ita concludit Socin.in d. con
ſil.per notata à Ioan.Andr.in additio.ad Specul. in ti-
tu.de empt.& uendit.§.ſciendum.uerſicu.nota.
60 ¶ Quarto † obligatus ad tradendum ex cõtractu em
ptionis pręcisè cogitur tradere, ſi facultatem traden-
di habeat,docto.communiter in d.l.ſtipulationes.nõ
diuiduntur,& in l.1.ff.de actio.empti.Sed in caſu no-
ſtro agitur ad tradẽdũ rõne promiſſionis factæ de uẽ
dendo,& habetur facultas tradendi,ergo &c. ¶ Quin
61 to † duplex hoc in caſu concurrit obligatio,una dan-
di ex promiſſione hominis, & alia uendendi ex diſpo
ſitione teſtatoris, quæ pro lege habetur, & ex quali-
bet de per ſe quis poteſt præcisè cogi, ut ſupra, ergo
magis ex utraque ſimul connexa,argu. l. qui patri.cũ
ibi not.ff. de acquir. hæred. & ſicut in ſimili dicimus,
ꝙ fortior eſt prohibitio hominis, & legis ſimul, quã
quælibet de per ſe, ut habetur in capit. uerum. de cõ
dit.apposi.& per Bar. & alios in l. filiusfamilias. §. di-
ui.ff.de leg.2.per §.ſanctiſſimas in authen. de alien.&
emphyt.collat. 9. & eſt optimus tex. in l. ſi ſtipulatus.
in 1.reſpon.& ibi glo.ff.de uſur.& glo.in l. ſi fundũ.ff.
de uerbo.obligatio.¶ Sed prædictis non obſtantibus,
contrarium teneo,ꝙ comes Cornelius nõ poſſit præ
cisè cogi,ſed ſoluẽdo intereſſe liberetur,& ad hoc di-
62 cendum moueor primo, † nam agitur contra ipſum
ad tradendum medietatem bonorũ &c. & ſic agitur
principaliter ad tradendum, ut ex concluſione libel-
li colligitur, ex qua mens libellantis conſtat, ut uo-
luit Bar.in l.Aurelius.§.ſticho.ff.de libera. lega. ergo
p̄cisè cogi non poteſt ad tradendum,ſed ſoluendo in
tereſſe liberari debet.d.l.ſtipulationes.nõ diuiduntur
in uerſi.celſus.& l.rem tradi.ff. de uerb.obli. ¶ Secun-
63 do moueor,† nam quamuis in obligationi bus dãdis
quis præcisè dare cogatur.d.l.ubi autem.in fi. cum ſi-
milibus,tamen hoc fallit, quando quis teneretur da
re ex contractu innominato, & correſpectiuo, ut eſt
gl.ſingularis. quam docto. omnes approbãt in l.cum
precibus.per illum tex.C.de rerum permut.& ibi Bal.
Sali.& omnes,& Bar.in 9.opposi. Ange.Imo. Pau.de
Caſt.Alexan.in 11.col.& oẽs in d.l. ſtipulationes.nõ
diuiduntur.Imol.poſt do. Anto. & Abb. in c. 2. de pi-
gnor.per tex.in l.naturalis.§.1.ff.de p̄ſcrip.uer.Sed he
redes Guidoniſantonij,& conſequenter comes Cor-
nelius ad dandũ, ſeu tradendũ tenentur ex ꝯ̃ctu inno
minato,promiſit.n. Guidoantonius, ut ex chyrogra-
pho apparet, dare medietatẽ bonorũ dño Egano, ut
illi ſatisfaceret,propterea quia de emptione facta per
Guidonemantonium, dominus Eganus ſe tenebat
grauatũ,cũ pacto,ꝙ dominus Eganus, & hæredes de-
berent exburſare medietatẽ pretij, intereſſe expenſa
rum, & gabellarum, qui contractus profecto fuit in-
nominatus do, ut des, uidelicet promitto dare rem,
ut des pretiũ,& intereſſe,& expẽſas,& hæc ꝓmiſſio fa
cta fuit ob certã cauſam, & conditionẽ, & ſic dicitur
ꝯ̃ctus innominatus.l.fin.& ibi gloſ.ff.de conditio. ob
cauſ.ergo &c.Præterea promiſſio de uendendo, uel
dando ob certam cauſam, uel conditionem dicitur
contractus innominatus,& ex eo oritur actio præſcri
ptis uerbis.l.2.C.de pactis. inter empt. & uendit. Bal.
in l.quamuis.C.de tranſact.& tantò magis in caſu no
ſtro dicendum eſt fuiſſe contractũ innominatum,qa
facta fuit promiſſio de dando rem ob certũ cauſam,
ut ſupra, & ut exburſaretur dimidia pretij incerti,&
intereſſe, ac expenſarũ incertarũ, & ideò non potuit
dici emptio,qm̃ ad hoc,ut ſit emptio, pretiũ debet eſ
ſe certum.§.pretium Inſti.de emptio.& uendi. & hoc
64 non habet dubium.¶ Tertio † quamuis obligatus ad
factum ex diſpoſitione teſtatoris præcisè teneatur.d.
l.fideicommiſſa.in fi.tamen quando obligatio ad fa-
ctum deſcendens ex diſpoſitione teſtatoris eſſet ſub-
rogata in locum obligationis deſcendentis ex conuẽ
tione partium,ſecus eſt dicendum,quia ſubrogatum
ſapit naturam eius,in cuius locum ſubrogatur.l.ſi cũ.
§.qui iniuriarũ.ff.ſi quis cautio.& facit in ſimili id, qđ
uolunt Bar.Imol.Alex.Paul.de Caſt. & omnes in d.l.
ſtipulationes.non diuiduntur,qui dicunt, ꝙ quando
quis tenetur ad factum ex obligatione hominis, hoc
eſt ex conuentione, quæ fuit ſubrogata in locum ob-
ligationis legalis, ipſe ad factum præcisè tenetur illa
ratione, quia ſubrogatum ſapit naturã eius, in cuius
locũ ſubrogatur, nã qui tenetur ad factum ex obliga
tione legis præcisè tenetur.d.l.ſi cũ exceptione.§.ſed
& ſi quis.& idẽ,ſi ex diſpoſitione teſtatoris, quæ habe
tur pro lege.d.l. fideicommiſſa. in fi. Ergo eadem ra-
tione dicendum eſt,ꝙ obligatus ad faciendum ex di-
ſpoſitione teſtatoris ſubrogata in locũ obligationis
hoĩs, & deſcendentis ex conuentione non teneatur
præcisè facere,ſed ſoluẽdo intereſſe liberetur,ut ſub-
rogatum ſapiat naturam eius, in cuius locum ſubro-
gatur,prout docto.in hac materia hoc,argõ utuntur,
nec uideo rõnẽ diuerſitatis, ergo idẽ in utroq; dđm
eſt.l.à titio.ff.de uerb.obliga. & ſic ex prædictis infer-
tur,ꝙ ſiue conſideremus obligationem dãdi ex chy-
rographo orientẽ,ſiue obligationem faciẽdi, hoc eſt
uendendi orientẽ ex codicillis,ſiue concluſionẽ libel
li, qua concluſum eſt ad tradendum, comes Corne-
lius præcisè non teneatur,ſed ſoluendo intereſſe libe
retur,præſupponendo, ꝙ contra ipſum potuerit agi,
& is nulla præſcriptione ſe tueri ualuerit, & ꝙ oĩa ne
ceſſaria pro parte agentiũ fuerint probata : quæ tamẽ
oĩa ſunt falſa,ut ex dictis ſupra in primo,& ſecũdo du
bio

bio conſtat, & ideò non expediet inueſtigare, an te-
neatur præcisè, an uerò ſoluendo intereſſe liberetur,
ſed, ut oı̃s remoueatur difficultas, concludo ipſum p̃
cisè non teneri, nec cogi poſſe. ¶ Nõ obſtant adducta
pro ꝯ̃ria opin. q̃a ad primũ argumentum patet rñſio
ex prædictis, nã fallit qñ rẽ dari eſſet in obligatione ex
ꝯ̃ctu innominato, prout eſt in caſu nr̃o, ueluti dictũ
fuit. ¶ Non obſtat ſecundum fundamentum, nam re
ſponſio colligitur ex ſupra proximè dictis, uidelicet
ꝙ ex quo tenebatur ad factum ex diſpoſitione teſta-
toris ſubrogata in locum obligationis deſcendentis
ex conuentione partiũ, idẽ dicendũ eſt, ac ſi ad factũ
ex conuentione partium tenereẽ per ſupra dicta. Præ
terea aduerſarij non dicuntur egiſſe ꝯ̃ comitẽ Corne
lium ex obligatione oriente ex codicillis, hoc eſt ad
uendendum, ſed ad tradendum ſimpliciter, ergo &c.
65 Rurſus † ex diſpoſitione teſtatoris, qui tenetur ad fa-
ctum, præcisè cogitur, concurrente fauore publico,
& pio, ut uoluit Bal. in l. 1. C. de ſenten. q̃ pro eo, qđ in
ter. & ita in terminis intelligit tex. in d. l. fideicõmiſſa.
in fi. & ſequitur Pau. de Caſt. in l. qui Romę. §. flauius.
ff. de uerb. obli. & hoc dicit Alex. in d. l. ſtipulationes.
non diuiduntur propter eorum auctoritatem notan
66 dum eſſe: & confirmantur hæc, nã † etiam ſi quis ad
opus ex pollicitatione, uel promiſſione teneatur, nõ
liberatur ſoluendo intereſſe, ſed tenetur facere pro-
pter fauorem publicum, ut quia ad opus faciendũ fa-
uore ciuitatis teneretur, ut eſt tex. nota. in l. imperato
res. §. 1. & in l. de pollicitationibus, & ibi Bar. ff. de pol
licitatio. Ex quibus clarè infertur, ꝙ ſola diſpoſitio te
ſtatoris illud non operatur. ¶ Non obſtat tertia rõ, nã
67 † ẽt quando factum extra iudicium poteſt facilè ad-
impleri, quis non poteſt præcisè cogi, ſed ſoluẽdo in-
tereſſe liberari debet, quicquid dixerit Ange. allegan
do Io. And. & do. meus Soc. in d. ſuo cõſilio, & hoc te
nent Imo. Roma. & Alex. in d. l. ſtipulationes. nõ diui
duntur per illum tex. nã rem tradi eſt facile, qñ q̃s rei
tradendæ facultatẽ hẽt, & tamen p̃cisè quis nõ tene-
tur, ut in d. l. uerſi. celſus. Nec Ioan. And. in d. addit. di
cit id, ad quod per Ange. allegatur, ſed benè in addit.
in tit. de rebus eccle. non alien. in §. 1. hoc clarè uoluit
per tex. in d. l. ſi cũ exceptione. §. ſed & ſi quis. qui non
p̱bat, quoniã loquitur, quando quis ad factum ex ob
ligatione legali tenetur, ut declarant Barto. & omnes
in d. l. ſtipulationes. non diuiduntur, & Imol. in d. c.
2. de pigno. Præterea quãuis uẽdere ſimpliciter abſq;
traditione ſit facilè, nam facilè contrahitur, & diſtra-
68 hitur, tamen † qui tenetur ad uendendum, ſoluendo
intereſſe liberatur, ut ſenſit Io. And. in d. addit. in titu.
de emp. & uendit. in §. ſciendũ. uerſicu. nota. & clarius
Imo. in d. l. ſtipulationes. non diuiduntur, in pen. col.
ubi Alex. in 11. col. dicit hanc opinionẽ eſſe ueriorẽ,
& ita in terminis uoluit gl. in l. qui fundum. in uer. ad
cõplendũ. ff. de cõtrah. emp. unde ſiue conſideremus
obligationẽ rem uẽdi, ſiue obligationẽ rem tradi, in
caſu noſtro nõ debet præcisè cogi, ſed ſoluẽdo inter
eſſe debet liberari per prædicta. Rurſus dato, ſed non
ꝯceſſo, ꝙ qui tenetur uendere ſimpliciter, poſſit co-
gi p̃cisè, quia hoc eſt facile, ut conſuluit Soc. in d. con
ſil. & fortè non benè, quoniam fundauit ſe ſuper opi-
nione Angeli, & Cumani cõiter reprobata, tamen
69 † qui principaliter, & merè tradere tenetur, non cogi
tur præcisè, ut uolunt docto. omnes per tex. in d. l. ſti-
pulationes. non diuiduntur in uerſi. Celſus. Sed in ca-
ſu nr̃o principaliter agitur, & petitur, ꝙ comes Cor-
nelius cogaẽ tradere, & conſignare, non autem uẽde
re, ergo &c. ¶ Non obſtat quartum argumentũ, qm̃
70 † aliud eſt teneri ad rẽ tradendam cõſecutiuè ex con
tractu emptionis præambulo, & perfecto, quo caſu rẽ
tradi nõ dicitur principaliter eſſe in obligatione. l. in
numerationibus, & ibi Bar. in fi. ff. de ſolutio. & Bart.
Alex. & alij in d. l. ſi fideiuſſor. §. meminiſſe. & tũc ſi fa
cultatẽ reitradẽdę habeat, p̃cisè cogiẽ, & ita procedãt
ea, q̃ hñr in d. l. 1. ff. de actio. emp. & l. ſi hæres. eod. tit.
& rõ eſt, q̃a tunc rẽ tradi cõtinet cãm bonorũ iuxta. l.
in conuentionalibus in fi. de uerb. obliga. & per Bar.
& alios in d. l. ſtipulationes. non diuiduntur. Aliud eſt
teneri ad rẽ tradendã principaliter, & tũc p̃cisè nõ co
giẽ, ſed ſoluendo intereſſe liberaẽ, & ita loquiẽ tex. in
d. l. ſtipulationes. nõ diuidũtur ĩ uerſi. celſus. & ibi do-
cto. Bar. & alij. ſic declarãt, & diſtĩguũt, ac aſſignãt rõ
nẽ dr̃iæ, & ẽt in d. l. 1. ff. de actio. emp. ſed in caſu no-
ſtro agiẽ ſimpl̃r, & merè ad rẽ tradẽdã, ergo &c. ¶ Vl
71 timo fundamẽto rñdetur, ꝙ † allegata ibi poſſent p̱-
cedere, qñ diſpõ legis & hoı̃s ad idẽ tẽderẽt, ut in lo-
cis p̃allegatis. Secus ſi circa unũ diſponeret cõuentio
partiũ, & circa aliud diſpõ teſtatoris, uel legis, qm̃ ex
unione, & connexione hm̃oi nõ dẽt diſpõ iuris alte-
rari; ut de ſe patet, & colligitur ex ibi nota. Sed in ca-
ſu noſtro ex ꝯuẽtione partiũ, de qua in chyrographo
hr̃ hæredes Guidoniſantonij tenẽtur ad dandũ, ex di-
ſpõne uero codicillãtis teneẽ ad uendendũ, q̃ ſunt pe
nitus diuerſa, ut ſupra dictum fuit, ergo &c. Præterea
rõne cõnexionis aliqua dicimus, q̃ aliàs nõ dicerem⁹,
qñ cõnexa ad unũ, idẽq; tendunt, ſecus ſi ad diuerſa:
ita in terminis uoluit Areti. in d. l. q patri. in 4. col. ibi
quarto arguit. ff. de acq. hæred. Sed in caſu noſtro ten
dũt ad diuerſa, ut ſupra, ergo &c. Et ex his cũ Laude
Dei dubia ſupra in hac ꝯſultatione propoſita ad fauo
rem comitis Cornelij reſoluta remanent. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Iudex etiam à principe delegatus poteſt de iure ciuili abſque ex-
preſſione cauſæ dici ſuſpectus.*
2 *De iure autem canonico cauſæ iuſtæ ſunt allegandæ.*
3 *Et ſaltem per iuramentum probandæ,*
4 *Et ſufficit generalem cauſam ſuſpitionis allegare, & probare.
Quid ſi ſpecialis cauſa fuit expreſſa nu. 16.*
5 *Arbitri ſuper allegata ſuſpitione iudicis aſſumendi, quid de iure ci
uili, & quid de iure canonico cognoſcant.*
6 *Suſpecti iudicis allegatio, ut valeat, ſuumque effectum operetur,
quid requiratur.*
7 *Collegium doctorum, cui cauſa fuit à principe delegata, ſi illius au
dientiam ſubdelẽget duobus, uel tribus ex collegio, & in proce-
dendo coram his ſubdelegatis collegium fuerit generaliter alle
gatum ſuſpectum, hæc ſuſpitionis allegatio ſolum ad ſubdelega-
tos extenditur, & illis ſemotis collegium procedere poteſt.*
8 *Et cauſa ſuſpitionis huiuſmodi, ac etiam appellationis à ſententia
ſuper competentia per ſubdelegatos lata interpoſitæ ad quem
ſit deuoluta.*
9 *Appellãdum eſt gradatim, & non omiſſo medio de iure ciuili, etiã
ſi ad imperatorem appellaretur.*
10 *Quid de iure canonico: & ſi omiſſo medio appelletur, ad quem de
utroque iure deuoluatur.*
11 *Recuſatio iudicis præſupponit iuriſdictionem, & excludit exceptio
nem incompetentiæ.*
12 *Exceptio incompetentiæ proponenda, & cognoſcenda eſt prius, quã
exceptio recuſationis, & quare.*
13 *Renunciatur primo actui in iudicialibus per actũ illi contrarium.*
14 *Petitorio agens ſi poſtea agat poſſeſſorio retinendæ dicitur petito-
rio renunciaſſe.*
15 *Recuſationis, ſeu ſuſpitionis exceptio eſt ante omnes alias exceptio
nes dilatorias, & declinatorias proponenda, & ſi alię dilato
riæ, ſeu declinatoriæ antea opponantur, & poſtea ex interuallo
opponatur recuſatio, ea non poteſt ſecundum ordinem intelle-
ctus dici ante alias propoſita, & nu. 27.*
16 *Recuſatio iudicis cum expreſſione ſpecialis cauſæ uitiatur, ſi cauſa
expreſſa eſt nulla.*
17 *Appellatio à diffinitiua expreſſionem iuſtæ cauſæ non requirit, &
tamen ſi exprimatur cauſa euidenter friuola, appellatio eſt ipſo
iure nulla.*

18 *Cauſa*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN